

Helse – og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep
0030 Oslo

Høring – fritt behandlingsvalg i spesialisthelsetjenesten

Norsk Radiografforbund organiserer radiografer og stråleterapeuter. Begge yrkesgruppene jobber innenfor spesialisthelsetjenesten i tilknytning til utredning, behandling, oppfølging og kontroll av ulike pasientgrupper.

Norsk Radiografforbund er positiv til at regjeringen ønsker å redusere helsekøene. Intensjonen om å innføre fritt behandlingsvalg som en brukerrettighet er god, men Norsk Radiografforbund er skeptisk til en innføring av en ordning uten en bakenforliggende helhetlig konsekvensutredning.

Slik vi leser høringsdokumentet, har en ikke vurdert hvordan fritt behandlingsvalg vil påvirke dagens prioriteringer, heller ikke hvordan ordningen er tenkt finansiert, om dette skal skje innenfor dagen finansieringsmodell, eller om ordningen er tenkt finansiert gjennom ekstra bevilgninger. Dersom ønsket er å at flere skal behandles raskere og økonomi tas i bruk som virkemiddel, kan ordningen fort stimulere til at den økte kapasiteten rettes mot de enkle og lette sykdommene, mens en styrer unna de tunge, sammensatte og komplekse tilfellene. En omtaler heller ikke hvordan utvalgte utredninger og behandlinger utført av private, vil påvirke rammebevilgningene og de pålagte tjenestene ved de offentlige sykehusene. Dette er viktige elementer som må på plass, før en prøver ut ordningen med fritt behandlingsvalg.

I høringsdokumentet omtales fritt behandlingsvalg som en viktig faktor for å stimulerer det offentlige helsevesenet til økt effektivitet. Slik vi kjenner saken, vil økt konkurranse og privatisering innen bildediagnostikken i liten grad påvirke effektiviteten ved de bildediagnostiske avdelingene. Skal bildediagnostikken ved de offentlige sykehusene effektiviseres skjer ikke dette gjennom konkurranse, men gjennom økte bevilgninger til utstyr og personell. Norsk Radiografforbund er ikke motstander av at private aktører leverer helsetjenester. Vi opplever private aktører som et godt og seriøst supplement til det offentlige helsevesen, og ser at en gjennom anbud og inngåelse av avtaler er blitt mer profesjonelle i bestillerollen.

Norsk Radiografforbund er kritisk til at en gjennom forslaget som fremmes, utvikler en modell for leveranse av helsetjenester som en «ikke-integrert» del av spesialisthelsetjenestens regionale styringsnivå. Fritt behandlingsvalg er ment å komme i tillegg til dagens ordning med fritt sykehusvalg. Private aktører skal godkjennes og det skal avtales pris. Slik forslaget er fremmet, skjer dette utafør det regionale nivået i spesialisthelsetjenesten. Dette er bekymringsfullt, spesielt med tanke på ansvarliggjøring og

målsettingen om en helhetlig, likeverdig og kvalitetsgod helsetjeneste til hele befolkningen. Dagens system utelukker ikke private aktører fra å levere helsetjenester, men det forutsetter avtale som grunnlag for offentlig driftstilskudd. Utover dette er spesialisthelsetjenesten godt regulert gjennom eierstyringen i oppdragsdokumentene, og gjennom de politiske budsjettprosessene.

Det er lite ønskelig at en gjennom ordningen der en tilrettelegger for økte pasientrettigheter, bidrar til å utvikle et 2-delt system for leveranse av helsetjenester. Vi er også bekymret dersom en gjennom politiske vedtak stimulerer til at offentlige helsetjenester blir taper i kampen om investeringer, personell og kompetanse.

Vi er spørrende til om forslaget slik det fremmes, heller er en strukturreform der målet er å innfri overordnede politiske målsettinger. Det kan virke som det primære i forslaget ikke er å regulere pasientrettigheter, da pasientene allerede gjennom dagens lovgivning har rettigheter om nødvendige spesialisthelsetjenester. Det kan derimot virke som det primære i denne høringssaken, er regjeringens ønske om å få lovfestet en godkjenningssordning for virksomheter som skal levere helsetjenester i fritt behandlingsvalg.

Norsk Radiografforbund er ikke motstander av en helsepolitikk der pasientrettighetene øker, der pasientene gis rett til å gjøre egne valg basert på god og kunnskapsbasert informasjon. Vi er skeptiske til innføring av et system der vesentlige og avgjørende elementer ikke er godt nok avklart før tiltak iverksettes. Vårt synspunkt er at en i forkant av innføringen av fritt behandlingsvalg må avklare de økonomiske vilkårene, og de organisatoriske utfordringene ordningen vil medføre for den totale spesialisthelsetjenesten.

Intensjonen bak forslaget er god, og Norsk Radiografforbund støtter regjeringens målsetting om å redusere helsekøene ved å stimulerer til at potensialet for kapasitetsøkning i helsetjenesten kommer den enkelte pasient til gode.

Med hilsen

Anna Pettersen
forbundsleder
Norsk Radiografforbund
Oslo 16.09.2014